

Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi memurları tekaüt sandığı hakkındaki 2454 ve 2904 sayılı kanunlara bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunların bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 26/IV/1941 - Sayı : 4794)

No.
4001

Kabul tarihi
21 - IV - 1941

BİRİNCİ MADDE — 2454 sayılı kanunun 4 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sandığın bilecümle mevcudatı alacakları, Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haiz olup mevcut parasile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi olmadığı gibi haciz ve temlik edilemez.

İKİNCİ MADDE — 2904 sayılı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Sandıktan bağlanacak aylıklar üç ayda bir peşin olarak verilir. Peşin verilen aylıklar ölüm halinde geri alınmaz.

ÜÇÜNCÜ MADDE — 2904 sayılı kanunun 10 neu maddesine aşağıdaki fıkraya eklenmiştir.

Bu gibilerden evvelce yalnız bıraktıkları aidatı temettüsüz olarak sandıktan almak suretile ayrılmış olanların tekrar hizmete avdetlerinde sandığa iade edecekleri aidattan kesilmiş olan vergilerle Hazinece sandığa red ve iade olunur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — 2904 sayılı kanunun 12 nci maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

C) İdarede asgarî 30 sene bilfiil hizmet etmiş olmak şarttır.

BEŞİNCİ MADDE — Tedavisi kabil olmayan emraz veya çalışmaya mâni malûliyet sebepleriyle maiyetlerini tedarikten acizleri tibben sabit bulunan muhtaç öz evlâtlar, yaşları ne olursa olsun yetim muamelesi görürler. Bu kabil malûller yaşı 18 den aşağı evlâtlara verilen mevduat ile tazminata veya maaşa müstehik olurlar. Maaş tahsisi halinde malûliyetlerinin devamı müddetince maaşları kesilmiyeceği gibi maaş almakta iken bu hallere duçar olanlar hakkında da aynı muamele tatbik olunur.

ALTINCI MADDE — 2904 sayılı kanunun 18 nci maddesine aşağıdaki fıkraya ilâve edilmiştir:

Altmış yaşını doldurduktan veya tekaüt hakkını kazandıktan sonra bir müddet daha istihdam edilmekte olanlardan 5 nci maddede yazılı haller haricinde olarak herhangi bir sebeple terkinin kayda uğrayanların vazifelerine nihayet verildiği tarihe kadar hesap edilen tekaüt ve tazminat hakları mahfuzdur.

YEDİNCİ MADDE — 2904 sayılı kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Hizmette iken veya tekaüt aylığı almakta iken ölen memur ve müstahdemlerin 18 yaşını henüz doldurmamış öz evlâtlarından her birine son hizmet aylığının % 10 u nisbetinde yetim aylığı verilir.

Çocuklar ana ve babadan yetim kalıyorlarsa yetim aylığı % 15 nisbetinde

tahsis olunur.

% 10 nisbetinde aylık bağlanmış çocuklar sonradan ana ve babadan yetim kalırlarsa bu tarihten itibaren aylıkları % 15 e çıkarılır.

Yetim maaşı alan çocuklardan lise veya yüksek tahsilde bulunanlar hakkında 15 nci madde mucibince muamele olunur.

Ölenin muhtaç dul anasile malûl veya 65 veya daha ziyade yaşta bulunan muhtaç bababı dahi 1683 sayılı kanunun 48 nci muaddel maddesinde yazılı şartlar aranmak kaydile, talepleri üzerine yetim muamelesi görürler. Bu takdirde bu kanun hükümlerine göre verilecek maaş, tazminat ve iade olunacak aidattan hisseleri ayrılır.

Bunlardan hiç biri bulunmadığı takdirde muhtaç olmasa dahi dul anaya yetim maaşı tahsis edilir.

Memur, müstahdem veya mütekait; bir beyanname ile, dul ananın da diğer maaş ve tazminata müstehik olanlar arasına konmasını talep edebilir.

Ölenin maaş ve tazminata müstehik kimsesi olmadığı takdirde sandık aidatı reşit evlâtlarına verilir. Bunlar da bulunmazsa sandığa irat kaydolunur.

Bu kanun mucibince iade olunacak aidat, verilecek maaş ve tazminat, istihkak kesbedildiği tarihten itibaren beş sene zarfında aranmadığı takdirde sandık lehine müruru zamana uğrar.

SEKİZİNCİ MADDE — 2904 sayılı kanunun 34 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Devlet demiryolları ve limanları vazifelerinin haricinde veya dahilinde herhangi bir sebeple zarar görmüş veya tehlikeye maruz kalarak tekaüt haline düşmüş memur ve müstahdemlerle vefatları halinde bunların veresesinin davasını Sandık dahi takibe salâhiyettardır.

Bu zararı yapanlar Sandığa mensup iseler Sandıktaki alacakları mahkeme sonuna kadar mevkuf tutulur.

DOKUZUNCU MADDE — 2904 sayılı kanunun 38 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Şu kadar ki, mülga Tasarruf sandığının teessüsünden evvel ve idarei milliye zamanında mülga İnşaat ve işletme umum müdürlüğü ile Anadolu - Bağdat, Ankara - Sivas, Samsun - Sivas, Erzurum demiryollarında müseccel ve daimî olarak istihdam edilenlerle mezkûr Tasarruf sandığına girmemiş ve o tarihlerde daimî ve müseccel hizmetlerde bulunmuş olup bu kanunun neşri tarihinde idarede müstahdem olanların arada geçen hizmet müddetleri aşağıda yazılı şartlar dahilinde hizmetlerine ilâve edilir:

A) Bu igbi memur ve müstahdemlerin evvelce aldıkları aylıklardan % 5 sandık aidatı ile muadili % 5 lerin tutarı sandıkça hesaplarına borç kaydedilir.

Evvelce aldıkları aylık bu kanunun neşri tarihindeki aylıklardan fazla ise borçları son aldıkları aylığa göre hesap edilir.

B) Bu borçlar bu kanunun neşrinden itibaren nihayet altı ay sonra başlamak üzere aylıklarından sandık aidatına ilâveten ve aynı şartlar dahilinde % 5 kesilmek suretile tahsil olunur.

C) Borçlarını bitirdikten sonra veya bitirmeden idareden ayrılan ve fakat tazminat veya tekaüt aylığına hak kazanmamış olanlara bu iş için kesilen paraları temettüsüz iade edilir.

D) Borçlarını tamamen ödemediği tazminat almak suretile alâkası kesilenlerin mütebaki borçları sandıkça alacaklarından indirilir.

E) Borçlarını tamamen ödemediği kendilerine sandıkça aylık tahsisi halinde

evvelce aylıklarından tevkif olunmayan miktar bu aylıklarından % 5 kesilmek suretile tahsil olunur.

Borçlarını tamamen ödemededen ölen memur ve müstahdem ve mütekaitlerin geri kalan borçları aranmaz.

ONUNCU MADDE — Devlet daireleri memurlarından 3173 sayılı kanunun 3 ncü maddesine tevfikân Devlet demiryolları ve limanları idaresinin daimî ve müseccel memurluklarından birine tayin edilenlerin 1683 sayılı kanun hükümlerine tevfikân geçen hizmet müddetleriyle Devlet demiryolları idaresinde geçen hizmet müddetleri yekûnu tekaütlük için meşrut olan müddetin hesabında sayılır.

Bu gibiler Tekaiüt kanunu hükümlerinin tatbikını icabettiren sebebin vukuu zamanında hangi daireye mensup iseler haklarında o daire memurlarının tâbi olduğu Tekaiüt kanunu hükümleri tatbik edilir.

Bu gibilerin en son vazifeleri Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinde ise; Devlet hizmetinde bilfiil maaşlı olarak geçirdikleri her hizmet senesi için sene kesri tam sayılmak üzere son memuriyetlerine muhassas aslî maaşın iki misli Hazinece Devlet demiryolları ve limanları Tekaiüt sandığına, umumî muvazeneye dahil dairelerde ise; Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinde çalıştıkları müddet zarfında istihkaklarından kesilen tekaüt aidatı bu aidatın muadili % 5 Devlet yardımları Sandıkça Hazineye yatırılır. Memur hakkının temin ve tediyesi bu muhasebe ve tediye intacına talik edilemez.

Tekaiüt ve yetim maaşını veya tazminatı icabettirmeyen bir sebeple gerek Devlet demiryollarından, gerek diğer dairelerden ayrılan ve vaziyetleri bu maddede tesbit edilen memurların hakları hizmet ettikleri dairelerin Tekaiüt kanunları hükümlerine göre ayrı ayrı muameleyle tâbi tutulur.

ON BİRİNCİ MADDE — Münakalât vekâletine bağlı ve hükmî şahsiyeti haiz idarelerin birinde müseccel ve Tekaiüt sandığına dahil olarak istihdam edilmekte iken bu vekâlete bağlı mümasili bir idareye naklen tayin olunanların sandıktaki mevduat ve muadili % 5 leri yeni nakloldukları idarelerin Tekaiüt sandığına yatırılır. Bu müddet tekaüde esas olan hizmetlerine eklenir.

ON İKİNCİ MADDE — 1 - VI - 1931 tarih ve 1818 sayılı kanunla İnşaat dairesinin Nafia vekâletine bağlanması üzerine mezkûr vekâlete naklolunan ve mart 1926 tarihli Tasarruf sandığı ile alâkaları kesilmiş olanlardan halen maaşlı ve ücretli Devlet memurluğunda bulunanlar evvelce bu sandıktan aldıklarını yine sandığa defaten iade ettikleri takdirde 2454 sayılı kanunun neşri tarihinden evvel sandığa aidat verdikleri müddete ait tekaüt haklarını bu Tekaiüt sandığı hakkındaki kanun hükümleri dairesinde yeniden ihraz ederler.

Defaten iade edemiyenlerden aldığı paralar bu kanunun neşri tarihinden itibaren en geç altı ay sonra başlamak üzere her ay maaşları tutarının % 10 u bu sandık aidatı hakkındaki usul ve esaslara tevfikân kesilmek suretile tevkif ve sözi geçen sandığa teslim edilir.

Bu gibilerin tekaütlükleri hakkında 10 ncü madde hükümleri tatbik olunur. Borçlarını tamamen ödemededen tekaüde sevkolunanların bakiye borçları maaşlarından % 10 kesilmek suretile tevkif edilir veyahut aldıkları tazminattan defaten kesilir. Ölenlerin borçları aranmaz.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinde daimî ve müseccel bir hizmette bulunup da 3028 numaralı kanunun birinci maddesinin (A) fıkrası mucibince iktisap ettikleri tekaüt hakkını kullanmayan ve sandıkla alâkalarını muhafaza edenlerle mezkûr kanunun aynı maddesinin

(B) fıkrasına tâbi olup da sözü geçen fıkrada yazılı tazminatı almayanlar hakkında da 10 neu madde hükümleri tatbik olunur.

(B) fıkrasında sözü geçen tazminatı almış olanlar aldıkları paraları defa-ten sandığa iade ettikleri veya bu kanunun neşri tarihinden itibaren en geç altı ay sonra başlamak üzere her ay maaşları tutarının % 10 unu bu sandık aidatı hakkındaki usul ve esaslara tevfikân kesilmek suretile tevkif edilerek sandığa yatırmayı kabul ettikleri takdirde haklarında bu madde hükmü tatbik olunur.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — 9, 12 ve 13 neu maddelerde sözü geçen memurlar bu maddelerde yazılı haklardan, vekaibi kabul suretile istifade etmek istedikleri takdirde keyfiyeti bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay zarfında Sandığa yazı ile bildirmeğe mecburdurlar. Bildirmeyenlerin hakkı sakıt olur.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bilfiil 35 sene ve daha ziyade hizmet ifa edenlere tekaüt oldukları zaman almakta buldukları ücretin bir seneliği ikramiye olarak verilir.

Tekaüt hakkını kazanıp da ikramiyelerini almaksızın vefat edenlerin bu ikramiyeleri maaş ve tazminata müstahak ailesi efradına maaş veya tazminattaki istihkakları nisbetinde, yoksa reşit evlâtlara müsavaten verilir.

ON ALTINCI MADDE — Malûlen veya sair sebeplerle sandıktan maaş tahsisi suretile idareden ayrıldıktan sonra tekrar intisap edenler hakkında 1683 numaralı kanunun 7 nei maddesinin hükümleri tatbik olunur.

ON YEDİNCİ MADDE — Umumî ve mülhak veya hususî bütçeli idarelerden tekaüt ve yetim maaşı alanlardan lüzum ve zarurete binaen idarenin daimî ve tescile tâbi kadrolarında istihdam edilecekler tescil edilmez ve sandıkla alâkalandırılmazlar. Ancak, bunların yaş hadleri müseccel memurlar hakkındaki ahkâma tâbi tutulur.

ON SEKİZİNCİ MADDE — 3173 sayılı kanunun (2) sayılı cetvelinde ismi geçen usta, işçi ve çırakların tekaütlükleri halinde yine mezkûr kanunun (1) sayılı cetvelinde mutabakatları bu kanuna bağlı cetvelde gösterildiği şekilde yapılır.

Şu kadar ki, bunlardan almakta oldukları ücret bir derece yukarıdaki ücret asgarisine muadil veya ondan fazla olanlara bağlanacak maaş, yukarıdaki derece üzerinden hesap edilir ve bu muamele, vaziyeti buna benzeyen diğer memur ve müstahdemler hakkında da tatbik olunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Sandıktan tekaüt, dul ve yetim maaşı alanların ecnebi Devlet hizmetini kabul etmesi ve ecnebi memleketlerde ikamet eylemesi hallerinde yoklama ve tediye usullerinde bu kanunda sarahat olmayan ahvalde 1683 sayılı kanun mucibince umumî bütçeden aylık alan mütekaüt ve yetimler hakkında cari hükümler tatbik olunur.

YIRMİNCİ MADDE — 27 - I - 1936 tarih ve 2904 sayılı kanunun 24 neu maddesi kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Halen sandığa dahil mütekaütlerin hakları mahfuz olup bunlardan sandıkla alâkalarını kesmek isteyenler bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay zarfında müracaat ettikleri takdirde şimdiye kadar kesilen aidatları temettüü ile birlikte iade olunarak alâkaları kesilir ve bunların namına şimdiye kadar Devlet demiryolları bütçesinden sandığa yatırılan muadiller temettüü ile birlikte mezkûr idareye iade edilir. Aksi halde haklarında 2921 sayılı kanun-

nun 36 ncı maddesinin tatbikına devam edilir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

24 nisan 1941

CETVEL

(Madde : 18)

3173 sayılı kanun

2 numaralı cetveline nazaran sınıfı	1 numaralı cetveline nazaran itibarî derecesi
Sınıf 1 Usta	11
» 2 »	12
» 1 İşçi	13
» 2 »	16
İşçi muavini	18/II
4 ncü sene çırağı	18/III
3 » » »	19/II
2 ncı sene çırağı	19/III
1 » » »	19/III

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 22 - IV - 1941 ve 1/41

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 24 - IV - 1941 ve 4/307

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa
1 48
17 2,11:18,21,32,42,57:61,85:88